www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXII. Число 52. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 4. марта, 1924. VOL. XXXII. No. 52. Jersey City, N. J., Tuesday, March 4, 1924. THREE CENTS

ВЕЛИКИЙ ВИБУХ У ХЕМІЧНІЙ ФАБРИЦІ

НИКСОН, Ню Джерзи, 1. марта. — В місцевій фабриці штучного навозу, що належить до підприємства Амонит Ко., случився страшний вибух хемікалій, наслідком котрого згинуло коло 20 людий, а коло сотки було ранених.

Вибух знищив коло 40 будинків і чути його було на 50 миль довкола. Причини вибуху ще не знають, але догадуються, що викликала його неосторожність з якимось вибуховим средством.

Межи тяжко раненими, котрих відставлено до шпиталів, є: Михайло Ковач з Метучена, Іван Соловський з Перт Амбою та Павло Острович з Линденав.

СЕНАТ РІШИВ ПРОСЛІДИТИ ДІЯЛЬНІСТЬ МІНІСТРА СУДІВНИЦТВА

ВАШІНҐТОН, 1. марта. — Сенат рішив нині величезною більшостю голосів розвести слідство над діяльностю ґенерального прокуратора (міністра судівництва) Догерті.

За слідством заявилося 66 голосів, проти всего 1.

ДЕМОКРАТИ ВИКИДАЮТЬ НАФТЯРА

САН ФРАНЦИСКО, Каліфорнія, 1. марта. — Стейтовий демократичний комітет рішив викинути з партійного уряду нафтяра Догені, вмішаного в нафтовий скандал.

ЗА ПОДАТКОВИЙ ЗАКОН

ВАШІНҐТОН, 1. марта. — Проти проекту податкового закона починається зривати опозиція. Сенатори подають в сумнів порадність ухвалювати проект, принятий палатою послів; кажуть, що державний скарб утратить річно коло 460 міліонів долярів, а на се він не може собі дозводити.

БОРОТЬБА ЗА БОНУС ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ

ВАШІНҐТОН, 1. марта. — Чим близче до ухвалення податкового закона, тим більше висувається вперед проект закона про бонус для ветеранів великої війни. Прихильники бонуса заявляють, що вони потрафлять переперти його ухвалення навіть проти опозиції президента, себто навіть на случай, якби Кулядж захотів ветувати ухвалу.

В ріжних містах Злучених хДержав уряджено нині величаві походи ветеранів, демонструючих за ухваленнєм бонусового закона.

ЩЕ ОДИН ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ ВИСЛАНО ДО ГОНДУРАСА

ВАШІНҐТОН, 1. марта. — Американський департамент фльоти вислав на води середно-американської републики Гондураса воєнний корабель Денвер, щоби він охороняв там американські інтереси підчас політичних потрясень в републиці.

Зроблено се на чутку, що підчас заворушень там згинув один американський горожанин.

ЗНОВА „ЧУЖИНЦІ"

ВАШІНҐТОН, 1. марта. — Конґресмен Кейбел з Огайо виголосив нині в конґресі промову, в котрій заявився за утвореннєм в конґресі „американського бльоку", який мавби протиділати „чужинецькому бльокови", що буцімто хоче повалити іміґраційний проект в інтересі чужих держав.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШІНҐТОН, 1. марта. — Сенатор Ла Фолет, провідник так званого поступового бльоку в конґресі, вислав нині до републиканського комітету стейту Норт Дакоти телеграму, в якій заявляє, що він не думає бути кандидатом при наближаючихся президіяльних виборах.

МЕКСИКАНСЬКА ЗАВЕРУХА

МЕКСИКО, 1. марта. — Федеральний уряд Мексики постановив почати кампанію проти повстанців на півострові Юкатані, щоби остаточно здусити повстання до решти.

Де Ля Гуерта, провідник мексиканських повстанців, вислав до своїх приятелів в Америці телеграми, що він не здається та буде битися до послідного.

ЗДЕРЖАНО БУДІВЛЯНИЙ РУХ ЧЕРЕЗ ПЕРЕГОВОРИ

ПИТСБУРҐ, Па., 1. марта. — Пять юній будівляного промислу зажадало підвишки робітничої заплати. Щоби повести переговори в сій справі з представниками будівляних підприємств, задержано ввесь будівляний рух.

ДЕРЖАВНИЙ ПРОЦЕС ЗА ЧАС

НЮ ГЕЙВЕН, Конектикат, 1. марта. — Найвисший суд стейту розбирав нині питаннє, чи закон стейтової леґіслятури, приказуючий вживаннє на публично виставлених годинниках лишень одностайного („стендерд") часу, годиться з конституцією стейту та Злучених Держав. Суд рішив, що закон конституції не противиться, значить, леґіслятура має право зборонити заведеннє так званого шаждення денного світла.

ФИЛИПИНЦІ ПРОГОЛОШУЮТЬ БОЙКОТ АМЕРИКИ

ВАШІНҐТОН, 2. марта. — Филипинська комісія повної независимости від Злучених Держав проголосила серед Филипинців бойкот всіх газет та товарів Американців. Зроблено сей крок для запротестованя проти заборони висилання з Филипинів до Америки фондів на піддержаннє пропаґанди за филипинською независимостю.

СМЕРТЬ ВІД ПОЖАРЕННЯ

В шпиталі в Брейнерд, стейту Ню Джерзі, помер 4-літний хлопчина Яків Ковач, котрий бавився в кухні своїх родичів та вилив на себе цебер кипучої води.

ПРОТИ ІМІҐРАЦІЙНИХ ОБМЕЖЕНЬ.

НЮ ЙОРК, 2. марта. — В так званім Жидівськім Центрі Бруклина відбулося нині велике протестаційне віче в справі іміґраційного проекту Джанесона. Ряд бесідників, представляючих ріжні жидівські та католицькі організації, пятнував проект як спробу Ку-Клакс-Клена. Межи бесідниками був републиканський конґресмен Ля Ґвардія.

ВМЕРЛА ЧЕРЕЗ СТРАХ.

До Ню Йорк Госпитал доставлено панюю Теодорупольо, котра зімліла на вулиці зі страху, як на неї спрямувався автомобіль. Автомобіліст в час звернув авто на бік і не вдарив женщини, але вона зімліла зі страху, а відставлена до шпиталю, там померла на серцевий удар.

ЗРІСТ ЧИСЛА БУЙВОЛІВ

Федеральний департамент рільництва заявляє, що побоювання, що американський буйвол (бафело) скоро вигине не справджуються. Буйвол не то що не вигибає, але зростає числом так, що незадовго відай уже буде можна дозволити полювати на нього.

ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

Коло міста Болтимора, в стейті Мериленді, вискочив зі шин поспішний поїзд Пенсилвенійської зелізниці, що їхав з Гарисбурґа до Болтимора. Наслідком випадку погиб один чоловік, а 4 других віднесло легкі рани.

СМЕРТЬ ЦАРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛА.

В Бейоні, Ню Джерзі, помер царський ґенерал Микола Павлович Костилов, котрий був інспектором 12-го корпусу царської армії в часи світової війни.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ЗАКИД.

Перед нюйорський стейтовим судом стає шофер Джордж Бренен, котрому прокураторія закидує, що він вбив Говарда Рихтера. Самий обжалований зізнав на суді, що він не вбив Рихтера та що він не був на місці проступку в хвилі злочину. Зате на другий день після вбийства в його мешканню був полісмен Чарлз Ґерт, його товариш з молодих літ, та признався, що се він вбив Рихтера зі свого револьвера. Що полісмен говорив таке, признали також мати й сестра обжалованого.

ВОВКИ НАПАЛИ НА ЗАЛІЗНИЦЮ.

Загребські „Селячке Новіне" пишуть, що біля Младеновця (в Сербії) випав був такий великий сніг, що залізничий поїзд не міг дальше їхати. Мусів ждати 17 годин, доки залізничого шляху не очистили з снігу. В ночі напали голодні вовки на поїзд, але не могли ніщо вдіяти, бо вагони були зачинені. Вранці розігнано вовків крісовою пальбою.

ЮГОСЛАВЯНСЬКІ ЧАСОПИСИ В АМЕРИЦІ.

В Північній Америці виходить 46 югославянських часописів. З цього 19 хорватських 17 словінських і 10 сербських.

АРЕШТОВАННЄ БРАТА АРТИСТА АРХИПЕНКА.

ЛЬВІВ, 14. лютого. — Тут арештовано бувшого українського міністра Евгена Архипенка, брата артиста скульптора Олександра Архипенко, котрий тепер працює в Ню Йорку.

ЩО ПИШУТЬ НАШІ ЛЮДИ З ФРАНЦІЇ.

Від одного з передплатників, який виїхав на роботи до Франції, дістала редакція львівського „Нового Часу" лист, в якому він пише таке:

„Я приїхав до Франції на кошт хлібодавця за посередництвом державного бюра при ул. Кармеліцькій ч. 4. у Львові. Раджу однак всім, хто ще вибирався би до Франції, щоб конечно їхав на свій власний кошт. Коли ніяк не міг би виїхати на свій кошт, то нехай не робить умови на рік, лише на 3 місяці. Бо нас всіх законтрактованих занадто використовують і то як польські бюра так і Французи працодавці".

КЛЕМАНСО ФІЛЬМОВИЙ АВТОР.

Вісімдесятьтрідітний старець Жорж Клемансо, прозваний „тигром Франції", написав фільмову драму. Песу цю вже давали в Парижі, а головні ролі грають артисти з цісарського театру в Пекіні. Зміст фільму є стара хінська казка з доби династії Мінґ. Діється між 1320—1620 роком по хінському численню. Заголовок драми „Серпанок щастя" дав драмі сам Клемансо. В фільмі говориться про поета, котрий ненадійно осліп. Вже як сліпцеві здавалося йому, що все в світі довкола нього гарне й благородне. Коли поет після довгих літ, відзискав зір, переконався, що обманувся гірко в своїй вірі. Тому попросив лікаря, щоби знову осліпив його щоби могли повернутися йому його втрачені ідеали. — Головну ролю грає Шоу-Гю. Це найліпший артист із сучасних хінських акторів. Він теж перекладав цю Клемансову песу на китайську й японську мову. Шоу-Гю робить заходи, щоби цю песу давати і в цісарському театрі в Пекіні.

ДАР ПАПИ.

Папа Пій XI. призначив для Німеччини 1,200,000 лірів готівкою для безробітних, 50,000 метрів полотна на церковні ризи і 3 гектолітри вина для літургічних цілей.

ПЕРШЕ БУВ СУДДЕЮ, ТЕПЕР ШЕВЦЕМ.

Вернули часи, що ремесло є незвичайно цінне. Велика матеріяльна нужда, яка дається в знаки умовим робітникам в Европі, головнож урядникам, редукція урядників, — каже їм хапатися иншого заробітку. З Румунії доходять вістки, що урядники, котрі не можуть погодитися з корупцією (підкупством), а з малої платні ніяк не всилі вижити, хапаються ріжних инших зайнять. Так у місцевости Ліпі біля Темешвара ненадійно зявився шільд „Др. Йосиф Теглясі, мужеський і жіночий швець". Др. Теглясі 1913-го року вступив був на службу в окружному суді в Темешварі і скоро зробився славним судовиком. Але що не знав румунської мови, а його платня зовсім не відповідала нинішнім життевим відносинам, то він покинув державну службу й пішов на практику до шевця. Тепер уже відчинив самостійну шевську робітню. А що показався добрим шевцем, має доволі гостей.

ЧОТИРИ РОДИ ЧИТАЧІВ.

„Менчестер Ґардієн" пише про великий розвиток книжки в цьому столітті, а головно після війни. Зазначує, що число читачів також значно збільшилося. Але це велике число читачів і тепер можемо точно поділити на чотири тихсамих катеґорії, що їх колись поділив був анґлійський поет Колоджридж: „Ці, котрі, так сказати, втягають у себе все і це все дають иншим, так що в них самих ніщо не останеться. То є ґубки. Другі не запамятають ніщо. Вони читають книжку за книжкою, щоби їм сходив час. То посудини з піску. Треті задержують лише це, що є гірше, нечистий осад. Ці люде — то фільтри. Четверті є чисті діяманти, а саме ці, котрі з прочитаного запамятують лише ясні хвилі і цим сяйвом осягають і инших".

ДИМОМ ВИКУРИВ ДЕСЯТЬ КУНИЦЬ.

В газеті „Обзор" читаємо: Один селянин біля Сараєва (Боснія) пійшов на лови на куну. У великому дуплавому буці найшов гніздо купи, але ніяк не міг зловити її. Та скоро прийшов на спосіб, як то дібратися до них. Димом вигнав їх із гнізда. Із дупла небаром вискочило десять молодих куниць. Вони були запоморочені димом, тому скоро половив їх усіх.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА

НА РІК 1924.

ЦІНА - - - - - - - 50 ЦЕНТІВ.

КРАЄВИЙ КАЛЄНДАР ТОВ. „ПРОСВІТА" - - - - - 75 ЦЕНТ.

БУЗЬОК, ГУМОРИСТИЧНИЙ КАЛЄНДАР

Перший український ілюстрований гумористичний календар в Америці, котрий містить в собі 96 дуже цікавих образків, 36 дотепних віршів, 45 цікавих приповідок і 150 довших і коротших гарних та цікавих оповідань.

Тому, кождий хто хоче розвеселити собі душу та розвеселитись, хай нараз собі його замовить.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 63 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Дотепер в Конторі Свободи мали кілька календарів прямо тих, які тут приготовлено. Коли пройдуть ті календарі й старого нині до нових календарів, то ні їх приготовлено. Замовлення слати тільки на ті, які тут приготовлено.

ПРЕМІЄР МЕКДАНЕЛД ПРОТИ МІЛІТАРИЗМУ ФРАНЦІЇ

ЛОНДОН, 2. марта. — Британський премієр Джеймс Ремсей Мекданелд вислав лист до французького премієра Раймонда Пуанкаре, в якому виразно сказав, що Анґлія не розуміє, чому Франція держить великі зоруження, а з особливим підозрінням гляділи на її великі зоруження у воздусі.

Далі він сказав про потребу відбудови і замиреня Европи та висловив надію, що Америка Европі в сьому ділі поможе.

ЗАПОВІДАЄ УПАДОК ПРАВИТЕЛЬСТВА ПАРТІЇ ПРАЦІ В ОСЕНИ

ҐЛЕСҐОВ, Шотляндія, Велика Британія, 2. марта. — Посол з Партії Праці, Ніл Мекдін, промовляв тут сьогодня на робітничій демонстрації. Він сказав, що не вірить, аби правительство Партії Праці видержало довго. Найдалі, казав, може видержить до осени, а тоді будуть нові вибори, до яких вже тепер робітники мусять готовитись.

ЗАПОВІДАЮТЬ РОЗВЯЗАННЄ НІМЕЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

БЕРЛІН, 2. марта. — В середу, 5. с. м., збирається на нову сесію німецький парлямент.

Соціялісти хотять довести до негайного розвязання парляменту. Воно може статись і сього тижня. Нові вибори були-б на другий місяць.

В БОЛГАРІЇ ҐОТУЄТЬСЯ НОВА КОМУНІСТИЧНА РЕВОЛЬТА

СОФІЯ, столиця Болгарії, 2. марта. — Болгарське правительство приготовляється на кроваву боротьбу, яку, як запевняють, мають викликати ще сього місяця богарські комуністи. Правительство приготовляє шпиталі і службу Червоного Хреста для ранених жовнірів.

Міністерство судівництва подало до прилюдного відома, що болгарські комуністи повтікали до Сербії, там збирають оруже і готовляться до нападу на Болгарію.

Премієр Занков нині говорив про се в собранню (парляменті) і вигрожувався пястуком в сторону крайніх послів, кажучи: „Ви приготовляєте нове кровопролитте!"

І ЛІҐА НА ЩОСЬ ПРИДАЛАСЬ!

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 2. марта. — Секретаріят Ліґи Народів одержав умову про вінчаннє Британки пані Луїси Мавнтбеттен із шведським престолонаслідником Ґуставом Адольфом.

ДОЩІ В ЕВРОПІ

ПАРИЖ, 2. марта. — Нині в цілій Европі падали холодні дощі.

Заповідають довші дощі в Західній і Середній Европі.

ТУРКИ ХОТЯТЬ СКАСУВАТИ КАЛІФАТ

ЦАРГОРОД, 2. марта. — З Ангори (в Малій Азії), теперішньої столиці Туреччини, повідомляють, що турецький парлямент має небаром ухвалити закон про скасованнє каліфату і прогнаннє каліф а(голови магометанської церкви) з Туреччини.

В азконопроекті сказано також, що правительство має стягнути з каліфа 300,000 турецьких фунтів і забрати всі палати, які займав він і його родина. Йому оставляється рік часу на ріквідованнє його упривативних справ.

Каліфови і його родині та гаремам заборонено вивозити з Туреччини дорогоцінности.

В турецькому парляменті є ще й другі законопроекти, один про скасованнє міністерства віроісповідань, а другий про скасованнє теольоґічних шкіл.

Каліф Абдул Меджід Еффенді вже тепер готовиться поїхати за своїм стрием, бувшим султаном Магомедом VI, на вигнаннє.

ВЕСНЯНИЙ ЯРМАРОК В ЛЯЙПЦІҐУ

ЛЯЙПЦІҐ, Німеччина, 2. марта. — Тут отворено весняний ярмарок. Виставців є 14,000. Купці прибули з цілого світа. Між ними є теж богато Американців.

ЗЕМЛЕТРУС

ЛІСБОНА, столиця Портуґалії, 2. марта. — Нині чути було тут землетрясеннє. Шкоди не було жадної.

ГОБАРТ, Тасманія (остров біля Австралії), 2. марта. — В суботу було чути потрясення землі здовж західного побережа Тасманії. Більших шкід не було.

РАДІОВИЙ КОНЦЕРТ З ПИТСБУРҐА СЛУХАЛИ В ЦІЛІЙ АНҐЛІЇ

ЛОНДОН, 2. марта. — Вчера тисячі родин, що мають радіофони, чули концерт радіостації з Питсбурґа, Па.

Се сталось сим робом, що сей концерт зловила радіостація в Биґгин Гилл, Соррей, а відтам розіслала по Анґлії.

НАДУЖИТТЯ ПОЛЬСЬКИХ ПОЛІЦІЙНИХ ОРГАНІВ ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМ СОЯМОМ

ВАРШАВА, 14. лютого. — На останньому засіданню адміністраційної комісії в польському соймі обговорювано внесенне пос. Круликовського і Ліберман в справі надужиття польських поліційних органів підчас останніх арештовань і трусів на українських і білоруських землях під польською окупацією. Ухвалено віддати предложений доказовий матеріял спеціяльній комісії, яка має розглянути останні події у східних „воєвудствах".

БУЗЬКИ ПОКИДАЮТЬ НІМЕЧЧИНУ

ФРАНКФУРТ над Одрою, Німеччина, — 2. марта. — Німці завважують, що тепер мало бузьків в Німеччині. Їх число стало маліти від 1918 року, себто від упадку монархії в Німеччині. Причиною сього те, що давніше люди старались, аби бузьки клали гнізда на їх хатах, а тепер про се не дбають.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сити і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці $2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОДАТКОВИЙ ПРОЄКТ.

Палата послів приняла вже проєкт податкового закона і в той спосіб зробила перший рішаючий крок до його повного ухвалення. Коли сенат поспішиться зі своєю акцією, то населенне Злучених Держав ще готово платити сьогорічний податок, який мавби бути заплачений до половини біжучого місяця, вже після нового закона.

Новий проєкт є компромісом, себто вислідом боротьби межи противними проєктами. Станули тут до боротьби головно два проєкти: республиканський проєкт, предложений секретарем (міністром) скарбу Мелоном та демократичний проєкт Гарнера.

Ріжниця межи сими проєктами лежить в тому, що проєкт Мелона заводить 3-процентовий податок від всіх приходів до 4,000 долярів в рік та 6 процентовий податок від приходів понад сю суму. Кромі сього проєкт міністра Мелона заводить надподаток від приходів понад 10,000 долярів, — надподаток, котрий виносить від малих приходів 1 процент, а котрий збільшається аж до 25 процентів при приходах понад 100,000 долярів. Після Мелонового проєкту податкові увільнення малиби бути такі самі, як в обовязуючім тепер законі.

Гарнерів проєкт радив завести 2 процентовий податок від приходів до 5,000 долярів в рік, 4-процентовий від приходів до 8,000 долярів, а 6-процентовий від приходів понад сю суму. Надподаток мав після нього виносити від 1 до 44 процентів, залежно від висоти приходу. Податкові увільнення мали бути багато свобіднійші, як в теперішньому законі, а саме кождий самотний чоловік мав бути свобідний від податку від 2,000 долярів, а кождий сімейний чоловік не мав платити податку від 3,000 долярів приходу.

Коли зрівняти зі собою сі два проєкти, то, на загал кажучи, справді Мелонів проєкт є кориснійшим для богатих податковців, а Гарнерів для малих. Через те й боротьба межи ними була дуже завзята. Ні одна ні друга сторона не хотіла уступити другій, тим більше, що кожда хотіла мати при наближаючихся виборах гарний адут перед народом.

Остаточно, однак, конгресменови Лонгвортови вдалося виробити компромісний проєкт. Після нього податковці, що мають річного приходу до 4,000 долярів, малиб платити податку 2 процєнти, податковці з річним приходом від 4,000 до 8,000 долярів, 5 процентів, а податковці з річним приходом понад 8,000 долярів в рік 6 процентів.

Після сього проєкту надподатки починаються від приходу 10,000 долярів в рік, і від 1 процєнту ростуть аж до 37 пів процента при приходах понад 200,000 долярів в рік.

Щодо податкових звільнень, то після Лонгвортового проєкту самотний чоловік звільнений від податку від перших 1,000 долярів, сімейна людина, що має річного приходу до 5,000 долярів, звільнена від податку від 2,500 долярів; а голови родин, що мають прихід понад 5,000 долярів, не обовязані платити податок від перших 2 тисяч долярів.

Так представляється проєкт, котрий відай і стане новим податковим законом.

НАЦІОНАЛЬНА МЕНШІСТЬ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ.

В нейорськім тижневику „Де Нейшен" появилася стаття про національні меншости в совєтській Росії.

Стаття, на скрізь симпатична до большевиків, говорить межи иншими національними меншостями і про Україну. Большевицькому симпатикови навіть на думку не прийшло, що під національними меншостями не розуміється ніколи народа, що заселює простори півтора раза більші від Німеччини або Франції. Йому видно не може поміститися в голові, що Українці на Україні не національна меншість, та що їм не належиться право національної меншости на Україні.

Московські імперіялістичні погляди так пересякли большевицьку душу, що навіть їх приятелі заражуються московським шовінізмом та величають Москалів за те, що вони дали Українцям право національної меншости на Вкраїні, тоді як се Українці повинні давати Москалям на Україні право меншости.

Відомо, таке саме становище супроти Українців займають шовіністичні Поляки. Вони теж трактують Українців, загарбаних силою під польську державу, як національну меншість в Польщі. Польський сойм теж говорить про права національних меншостий, хоча під тою фразою розуміється кольонії, росіяні по одноцільній території другого народа, кольонії, які ніяк не можна вилучити з другої національної території в самостійну державу. Так воно не є з Українцями, котра становить кольосальну землю, заселену збитою масою Українців, та котра може становити самостійну політичну одиницю.

Висказ большевицького вихвалювача показує, що загарбувачі чужих земель всюди однакові. Під якими кличами рабівники чужих земель не йшли, вони ніяк не можуть зрозуміти, що рабований хоче не милостині, а права на свобідне існуванє.

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

ЧЕСЬКІ КЛОПОТИ „РЕПАРАЦІЇНІ" ТА ПІДКАРПАТСЬКІ ХРІЇ.

(Оригінальна допись „Свободи" з Праги).

(2)

Ось як жалуються чеські органи преси на своїх опікунів та союзників. І справді це немала безличність антанти кидатись у війну з ріжними такими гарними кличами а потім казати собі платити і за освободженнє і за власні землі освободжених, та за збудовані на них таки за чеські податки — будинки.

Однак Чехи — нарікаючи на несправедливість других не повинні замикати очей на своє власне поступованнє зглядом тих, котрі до них добровільно прилучилися. Це відноситься передовсім до Підкарпатських Русинів, зглядом котрих їх політика з кождим днем чимраз більше агресивна, чимраз більше ворожа! Правда — ще в р. 1919 заявляли провідні чеські мужі державні українським політикам так з Великої України я к і Галичанам:

„Ми беремо Підкарпатте лише в депозит; збудуйте собі державу, — чи вона буде Соборна Україна чи лиш Галицька — а ми вам Підкарпатську Русь (так вони все її звуть) назад віддамо". Як буде треба ми наведемо імена і дати: хто і коли та кому таке говорив.

Однак — як звісно — разом з їдженням — росте апетит. Так сталося і з Чехами; і вони пізнаючи з кождим днем більше, які великі природні богацтва має Підкарпатська Україна — з кождим днем сильніше переконувалися, що такого смачного куска не випускаєся з рук!

І тому видумують вони всілякі системи, якби то приголомшити у Підкарпатям автономічний напрям а остаточно примушли вони і до того переконання, що — так як простий народ на Підкарпаттю темний і бідний т опри добрім натиску його дасться зчехизувати. І так вони всадили на ту невеличку країну майже двайцятьтисячі своїх людей — до ріжних урядів, інституцій та війска. Не лиш що на низші уряди посаджені Чехами, але і посади ріжних лісничих, стражників і таке инше. А вже головну штучку пробували вдрати бувші чеські легіонери, та справдішна рана, та ахіллева пята чеського державного організму: вони масою зголосилися по підкарпатські землі яко кольоністи! Потреба було аж загального протесту всіх підкарпатських партій без ріжниці національности і напрямку щоби легіонарські затії повалити. Сам чеський уряд видячи, що прийде до европейського скандалу, скликав до Ужгороду конференцію всіх партій, на котрій на внесенне радника Еха справі докинцо скручено голову.

Головною штучкою Чехів для ослаблення підкарпатського відродженя — се підпиранне безличне і провокаційне москвофілів, передовсі галицьких. У тім перед веде й чеська партія аграрна, партія чеського президента міністрів Швеглн. Вона висунула на губернатора злобного а темного автохтонного москвофіла Д. Бескида, вона затроює середні школи московщиною, вона поставила. властивим губернатором (бо Бескид лиш мальований) Чеха Розсипала, що показався знаменитим спеціялістом від розєднювання в Клядні на Чехах, де був старостою. Там він зручно шахував комуністів-соц. демократами, а ще у нутрі кождої з тих партій підбехтував одного провідника проти другого, і в цей спосіб знарядіжував весь тамошний робітничий рух. Це є спритний спеціяліст від засади „дівіде ет імпера", то є: поділи, посвари людей між собою, а потім пануй над ними. Ту засаду Розсипаль плекає на велику скалю і докинцо та діявольська робота йому вповні удаєся. Минувшої осени він безличнно пошахував вибори до громад, а тепер те саме хоче зробити з виборами до пражського парляменту.

Одною зі штучок чеської бюрократії, стрункої „ракушталської" школи, се — за всяку ціну вишукувати українську ірредєнту. Від найнизшого шпіцля до найстаршого „ради" всьо лиш нюхає і шукає за ірредентою, лише, що на лихо знайти не може. Не лиш місцеві націоналісти „Руснаки" але взагалі всі Українці станули на становищи, що Підкарпатте мусить бути за всяку ціну ратоване під зглядом національним, хотя під зглядом політичним може лишитися в складі чеської республики. Жиють же в республиці швайцарській три народи: Німці, Французи та Італіяне, а нікому з них не приходить і на думку робити ірреденту, відривати свої національні кантони та прилучати їх до Німеччини, Франції або Італії. Вони мають повну національну свободу, вони себе одні других не деціонализують та не кольонізують! Річ певна, що Чехи хотіли би за всяку ціну такий ірредентистичний рух викликати, щоби мати причину до репресій, але це їм на щасте не удаєся. Однакож все ще вони час до часу аґнержують собі таку ірредентистичну хрію, як нпр. було з народним учителем Грицем Коссаком, що був колись полковником У. С. С. Його раптом Чехи арештовали і взялися везти до польської границі, щоби його видати Полякам. На силу удалося в послідній хвилі „комітетови укр. емігрантів" в Ужгороді виратувати... Чехів від такого скандалу.

Треба однак по справедливости піднести, що акція проти п. Гр. Коссака була розпочата на виразне жаданне польського уряду. Але-ж чи чеська республика має стояти на услугах своїх ворогів — Ляхів?

Еще поганцю штучку вдрали чеські військові поліційні власти в Йозефові з декотрими членами нашої галицької бриґади. Опираючись на доносі якоїсь „зрадженої" повії вони арештували цілий ряд наших людей, закидуючи їм... большевизм! В тім переконанню удержала їх ще та обставина, що в ріжних письмах вони найшли титулятуру „У. С. С.". Ті букви поліційні чеські голови витовкували собі на „Український совєтський союз" а ще більше укріпили себе в тім ідіотичнім переконанню коли побачили, що напі вояки себе в листах титулують „товаришами"! Ага! „товариш" — то тільки, що „товаріщ" — альзо — большевики! Треба було плоскоголобим поліцаям доперва витовковувати що то є „У. С. С." і що „товаришами" ще себе запорожські козаки називали! Слуханю сказав отаман Волощак вишшим поліційним властям в Празі:

„Ви Чехи через пару літ вже удержуєте нашу бриґаду, помагаєте нашій молодежи до студій і ми Українці глубоко вдячні вам за вашу дружню поміч. Щож це за розум, щож це за льоґіка — тепе рвсьо то вичерькувати в нашій душі такими безглуздними арештами, як в Йозефові?"

Треба признати, що ціла Йозефовська афера була викликана низшими властями і була несподіванкою і для самого пражського центрального уряду. Але його річею було поскарати йозефовських шпіцлів за надто велике поліційське „усердіє" та в цей спосіб дати сатисфакцію нашим людям.

Йозефовська афера се один примір більше, як Чехи нерозуміються на наших справах. Чехи, хоч кричать на всі боки про своє славянофильство—то фактично у справах славянських цілком темні. Пересічний інтелігентний навіть Чех є залізний щодо справи „братніх" народів студіюваги, бо йому вистає вповні фраза про велике „Руско" і переконанне, що те „Руско" нічого иншого до роботи не має, як Лише його, Чеха спасати. Забуває він, що між „Руском" а Чехією є ще величезна, бодай чотири рази від Чехії більша Україна. Чехи вдоволяються звичайно тим, що для кождого славянського народа є у них попару спеціялістів, що і справді тим народом інтересуються. Але вислідками їх студій загал Чехів не інтересуєся а загіпнотизовує себе ріжними блягами про „Руско". Не диво, що коли другий славянський народ, утиснений „Руском" хоче зпід того утиску висвободитися, то Чехи уважають його за зрадника „славянської справи".

(Конець буде).

В У. Н. СОЮЗІ НАЙДЕШЕВШЕ ОБЕЗПЕЧЕННЄ. ТЕПЕР ПРИЙМАЄСЬ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ. КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС.

НЮ ЙОРК, Н. Й.
Місячні зборя Українського Демократичного Клюбу відбуваться в четвер, 6. марта с. р., точно о 8. годині вечером у власнім льокалі, 59 St. Marks Place, New York. 52-53
Обовязком кождого члена явитись, а також представити число і місце видання гороженських паперів.
ВИДІЛ.

УКРАЇНІЗАЦІЯ І ДІЙСНІСТЬ

До львівського Діла пише один Придніпрянець:

Понад 5 літ панує на Україні большевицька влада, а й досі ми з величезним зацікавленнем зустрічаємо кожду людину, яка прибуває з того боку Збруча та може поінформувати нас в справах Наддніпрянської України. Весь час ми очікуємо чогось незвичайного, якоїсь несподіваної новини.

Кілька днів тому я їхав з Кракова до Варшави. Коли я увійшов у купе, то почув балачку російською мовою поміж старим сивим добродієм, що сидів у кутку і двома Поляками, які його розпитували про Київ. Виявилось, що старий добродій — совєтський урядовець досить високої ранґи, їде з Відня і Праги, куди його посилав уряд у фахових справах, а постійний осідок має у Києві, куди й прямує.

На одній з близших стацій Поляки вислали і в купе остали ми у двох. Я пересів близше до свого попутчика і звернувся до нього по російськи.

— Я емігрант, Українець і якраз із Києва. Мене дуже цікавить, що тепер там робиться. Слухав я, що ви розповідали Полякам, але якраз про українські справи ви мало згадували.

Я був приємно здивований, коли старий большевицький „спец" відповів мені чистою українською мовою.

— Я сам Українець і колись приятелював з кращими нашими діячами, але тепер закопався в свій фах і навряд, чи зможу розповісти вам щось цікавого. Зазначу лише, що до старих Українців наша влада ставиться досить підозріло і хиба що терпить їх.

Зробивши вигляд, що це для мене несподіванка, я почав жалуватись на важке еміґрантське життє, на тугу за батьківщиною, сказав, що чимало еміґрантів збирається повертати до дому і спитав його поради у цій справі.

Мій сивий бесідник кілька хвилинок пильно дивився мені в очі; потім поклав руку на моє плече і поважно, з притиском відповів:

— Терпи, козаче, отаманом будеш!...

Тут я вже й справді здивувався.

— Хіба так зле на Україні тепер? Ми читаємо тут про українізацію та радіємо. Чи може то брехні?

— Ні, коли хочете, це не є брехні, але фактично вся та офіційна українізація покищо менше реальна. Для переведення її нема ні надто жагучого бажання, ні відповідних людий, ні матеріяльних засобів. Ніхто не заперечить тепер вам завести українську школу, але попробуйте дістати для неї приладдя, підручників, учителя! Знесилені ми остаточно... Фактично майже всі справи й тепер залишуються в руках Москалів та Жидів.

— А як же народ, селянство.

— Селянство — воно розумне. Ілюзій собі не робить і владу вважає чужою. Та що з цим ви й дійсности є. Влада в нас чужоземна.

— Що-ж, це виходить якийсь тупий заулок. Як можете ви жити без ніяких надій?...

Мій бесідник знов цільно подивився на мене і раптом зареготав та так щиро й заразливо, що мені чомусь весело стало.

— Та хто вам про безнадійність сказав? Я-ж вас попередив: „Терпи, козаче, — отаманом будеш". Україна росте, — стихійно й непереможно росте. підростає і з кождим днем міцнійшає молоде національне поколінне. Це вже не нашої вдачі люди, і швидко життє перейде їх руки.

Погяг підійшов до Ченстохови, в наш переділ увійшли нові пасажири і ми замовкли. Та слова мого товариша подорожі зробили на мене велике враженне...

А. Мисливий.

ЯК ЛЮДИ ЖИВУТЬ ТЕПЕР НА УКРАЇНІ?

Берлінський московський дневник Руль містить такий лист з України (від Московки до свояка в Німеччині):

— „Ти журишся, що я не маю грошей. Та не журись, бо я роблю для господаря, в якого мешкаю, теплі хустки і панчохи і ся робота мене розриває та дає гроші бодай на оплату листів. В нас платиться за листи по курсі червінця. За перший листя я заплатила 20 коп. або 160 міліонів рублів, а за другий 850 міліонів. Большевицькі червінці, чи як їх називають селяни „большевицька видумка", не мають твердої ціни. З початку випущено їх на мілярд а в грудні їх було вже на 25 мілярдів. Випущено і державні льотерійні льоси та приробіцяно виграні платити золотом. Але замісць золота дали такі-ж папірці у виді червінців. Одно натягнене! Богато селян в грошах не орієнтується. Вони балакають собі, що коло нового року випустять нові, а ці придеться вимінювати. Були тисячі, були і мілони, але всі вони так мінялись і падали в ціні, що вийшовши на базар, нічого за них не купиш. Бували випадки, що покупні туже на базарі з пересердя дерли ті гроші на шматки і кидали об землю. Один селянин виклеєв собі вікно міліоновими банкнотами, а його жінка поїхала до міста міняти їх на добрі гроші, але не вимінила, бо біля банку була така велика черга, що вона не могла дочекатись на виміну. До того понесла ще втрату, бо мусіла зокрема заплатити підводі за страчений час. Цукру в нас давно вже нема, але хто зберіг паску, тому добре ведеться, бо біняє мід за все потрібне.

В наших газетах пишуть, що в Німеччині горожанська війна. Взивають населенне, щоб допомагало німецькому пролетаріятови. Для досягненя тої мети змобілізовано у нас у селі кількох людий. Але тепер все те якось втихло і нікого не інтересує. Батькову науковy бібліотеку, яку він збирав літами, мушу продати. Одначе в селі ніхто не хоче її купити, ні гуртом ні по одинці. Везти її до міста за далеко. Крамничник запропонував мені продати її йому на вагу як папір до пакування. Жалко бібліотеки, але звідкіля взяти гроший? В моїх старих літах не заробю. Так і продала по 100 міліонів за фунт. Купила за ті гроші мяса і було чим розговітись на Різдвяні свята. Ходила до церкви. Тепер, хоч релігію большевики переслідують, але ці селяни, котрі не служать у „виконхомі", дуже пильно ходять на богослуження. Священника большевики вигнали з церковного мешкання. Селяни примістили священника автокефальної церкви у себе. Баби утворили окремий комітет для його матеріяльного забезпечення. Виборні споміж них ходять по хатах і збирають для священика хліб, продукти, паливо і гроші. За дозвіл на хрестини треба платити до „виконкому" 20 мілярдів. Та мимо такого високого мита за прихід на світ, селяни хрестять дітий".

ЛЯЦЬКИЙ ПОХІД ПРОТИ ЛИТОВСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА

„Народове" правительство Вітоса-Гломбінського злобно замкнуло литовську ґімназію в Свенцянах. Як притоку до замкнення кураторія подала, що рівень цеї ґімназії дуже низький. Показується тепер, що це неправда, бо в цій приватній ґімназії вчили люде з вищою освітою. Зрештою ґімназію вдержувано з приватних фондів, отже при чім ця вщехполська дбайливість? Та те, що прийшло опісля, гідне пера гумориста. Ґімназію перемінено на вищу народню школу. Тепер Поляки хочуть її замкнути, бо... її рівень за високий (вчать латини — Прим. Ред.). Отже ґімназію замикається за низький рівень, народню школу за зависокий... Типово вщехполські арґументи.

В останніх часах, як подає „Роботнік", замкнено литовські школи в Гервятах, Галчунах, Клепочі, Барциках, Віденинах, Дайнові, Ратичах і Скленрах.

Справа закриття свенцянської ґімназії найшла вже відгомін в Союзі Народів. Литовський представник під кінець м. р. зложив генер. секретареви Союза Народів в цій справі ноту, в якій пригадує, що він домагався від Союза висилки на Виленщину слідчої комісії для провіреня положення непольського населення.

Для констрасту слід пригадати, що на Литві для нечисленної польської меншости є пять польських ґімназій і кількадесять народніх шкіл. Між тим Польща майже вже зліквідувала литовське шкільництво.

ПОКОНАЙТЕ СВОГО ВОРОГА
Ваш небезпечний ворог є тут в Америці, а ним є те, що Ви не почуваєтесь тут як у себе в дома. Не можете поняти дійсного життя Американця, бо не можете з ним порозумітися і розмовитися. Нашою легкою методою Ви навчитесь мови протягом 3 місяців через почту. Сотки учеників вивчились в нашій школі. Маємо богато вдячних письм. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цент. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: (3)
FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 210 W. 147th Street, New York City.

ВИЙШЛА З ДРУКУ ДАВНО ОЧІКУВАНА
НОВА РАХУНКОВА КНИЖОЧКА
З ІНФОРМАЦІЯМИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ З ДОДАТКОМ ДРУГИХ ЦІКАВИХ ВІДОМОСТИЙ.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ
Замовлення разом з грішми посилати на адресу: „SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАЙНОВІЙШІ КНИЖКИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

† До характеристики українських правих партій. В. Андрієвський	.10
† В 60-ї роковини смерти Шевченка	.10
† Жах. Збірка оповідань. Бандурист	.10
† Незабутні. Нариси. Б. Лепкий	.15
† Пам'яти І. Франка. Збірка З. Кузелі	.10
† З минулого. І. І. В. Андрієвський	.70
† Українська літературна мова й правопис	.10
† Енеїда. Твори. Т. І. Котляревський	.45
† Наталка Полтавка і ин. Твори. Т. II. І. Котляревського	.25
† Славянський світ в його минулому й сучасному. Д. Дорошенко 1.50, в гарній оправі в пів полотно з картою Славянщини	2.00
† Спомини утікача. В. Леонтович	.30
† Життя й відносини на Радянській Україні. І. Герасимович	.20
† Під колесами історії. Д-р С. Томашівський	.25
† Мірко Проклятий і ин. Твори. О. Стороженко	.45
† Кобзар. Т. Шевченко	1.50
† Повісті (Артист, Музика й ин.) Т. Шевченко	.90
† Чорна Рада. Твори. Т. І. П. Куліш	.50
† Поезії. Твори. Т. II. П. Куліш	.50
† Гонор на Україні. З 39 образками. І. Герасимович	.50
† Василько Ростиславич. В. Бирчак	1.00
† Кобза та кобзарі. В. Ємець	.35
† Наші можливе покоління. В. Кіпко	.15
† Україна. Твори. Т. III. П. Куліш	.30
† Псалтир. Твори. Т. IV. П. Куліш	.50
† Огляд національної території України. Др. Ст. Рудницький	.35
† Київ і Авель. Драма. І. Орлов	.30
† Українська справа зі становища політичної географії. Др. Ст. Рудницький	.50
† Словар української мови, повний, в двох томах кишенового формату, Б. Грінченко, в оправі	6.00
† Російсько-український словар в 1 томі в кишеневім форматі, Уманець і Спілка, в оправі	3.00
† Струмки. Антологія української поезії від найдавніших часів. Вашуткан Б. Лепкий. 2 томи	2.75
† Оповідання з Всесвітної Історії, Ок. Барвінський, в двох частях	.80
† Основи Плястуства (скавтінґ), О. Яремченко	.10
† З минулого, І. В. Андрієвський, в пол. оправі	1.50
† Вибір Творів, Яків Щоголів	.25
† Дорош, Гаркуша і инші оповідання, Олекси Стороженка	.45

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий мон.-ордер на імя, яке подаємо у пописній адресі.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Заложений 1882 року

СТАНДАРД БАНК

Засоби звиш $4,500,000

Переховує фонди Урядів: Федерального, Місцевого Стейтового.

ПРИНИМАЄ ОЩАДНОСТИ НА 4 ПРОЦЕНТ

Пересилає гроші до краю і виплачує в ефективних американських долярах на місци замешкання адресата.

ПРОДАЄ ШИФКАРТИ ДО І З КРАЮ

Полагоджує справи нотаріяльні тутешні і старокраєві.

У всяких справах голоситься особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

МОЯ ОСТОРОГА

Знаючи вартість мого Болгарського Зільного Чаю (званого перше Кровного Чаю) та що він робить для тих, що терплять на ревматизм, затвердження, нестравність, кваси, гази в жолудку, біль голови, утробу, нирки і слабокровність, хочу остеречи мої приятелів і всіх хорих людий, щоб стереглися імітації. Є лишень один правдивий Болгарський Зільний Чай, котрий я виробляю. Не дайтеся ошукувати імітаціями. Коли люде хорі, мусять мати лишень найліпше лікарство.

Болгарський Зільний Чай уживаний горячим перед спанням помагає збити свого перестуду. Ви мусите все стеречись перед інфлюензою або заваленем. Глядіть за моїм іменем і маркою на кождій пачці, тоді знаєте що маєте правдивий Болгарський Зільний Чай.

Болгарський Зільний Чай продається всюди аптиками і кождий чесний аптикар дасть Вам радо його. Коли Ваш аптикар не має його, я охотно вишлю Вам оплачено і асекурновано одну велику фамілійну пачку за $1.25, або 3 пачки за $3.15, або 6 пачок за $5.25. Напишіть до мене.

H. H. VON SCHLICK

President MARVEL PRODUCTS, Inc.
29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

ВИДАННЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

Від Куруківщини до Кумейщини, том 8, частина 1	$1.50
Початки Хмельниччини, том. 8, частина 2	1.00
Історія Української Літератури, том 1	1.50
Українська Революція, др Мих. Лозинський, Галичина в рр. 1918-1920	1.00
Примітивні оповідання, казки і байки Африки та Америки	85
Хмельниччина в розцвіті (1648-1650), том 8, частина 3 (оправ.)	2.00

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA". 83 Grand Street. JERSEY CITY, N. J.

В ТЕРНОПОЛІ РОЗВЯЗУЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ ПРИВАТНИЙ ДІВОЧИЙ СЕМІНАР

Львівський „Новий Час" доносить:

Ідучи послідовно по лінії винищування українських шкіл, не забували „культурні" сусіди про Тернопіль, де й без того культурна-освітна нива дежить майже облогом. Минувшої осени, власти мали „благородний мандр розвязати приватний дівочий семинар.

Українські місцеві покликані чинники внедували остаточно після несчисленних поїздок по всіх закутинах держави, що „ласкаво" дозволено продовжати науку.

Треба було подбати для того семинара о право прилюдности. Знова прошення і поїзки по ріжних установах і їх „некомпетентних" дигнітарках, аж врешті тернопільський воєвода заявив: „Рубце собе, що хцеце", бо мовляв, семинар буде й так розвязаний з кінцем сього шкільного року, отже тимсамим, про право прилюдности не може бути й мови.

Професори сього семинара зійшлись на конференцію і найшли дуже гарний вихід з того положення, мірку́очи собі, що пятого курсу семинара не буде, отже ученицї четвертого курсу повинні старатись перейти до других семинарів українських, а семинар тернопільський може істнувати дальше, коли самі ученицї згідні ходити туди, так собі, для самого знання. Представлено ученицям таке положенне. Тепер ходить на науку по девять учениць на курс, і більше платчуть чим вчаться. Решта вписується до місцевих польських семинарів, очевидно на один курс нисше. Про перепони при приниманню нема що і згадувати, слід лише замітити, що вимагають навіть зміни прізвища. Наші професори твердять знова, що український приватний семинар не розвязується.

СКІЛЬКИ ЧОЛОВІК З'ІСТЬ?

Скільки харчів зїсть нормальний чоловік за ціле своє життя? На це питання тяжко відповісти. Приблизно всетаки обчислено деякі числа, а на основі їх можемо уявити собі такий образ. Чоловік їсть 225 до 250 метричних сотнарів хліба, около 18.000 кг. мяса, 10—15.000 штук яєць, 6000 кг. риби (самособою лише у надморські мешканці), 25.000 літрів плинів. То є числа для 60-літнього чоловіка. До цього треба ще додати велику скількість ярини, сира, овочів і т. д. Соли здість чоловік за ціле життя 1.750 кг.

ПОЗІР! MANVILLE, R. I. ПОЗІР!
Заходом Манвільської Парафії
— устроюється —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 8. МАРТА 1924
в Українськім Народнім Домі.
Початок точно о годині 5. вечером.
Вступ для фамільних 50 центів, а для самотних 35 цент.
На бали буде приграти українська музика. На сей баль запрошуєся всіх парафій як з Менших так, околиці, щоби прибули на той баль як найчисленнійше. За добру забаву ручить
52 КОМІТЕТ.

КАЙДАШЕВА СІМЯ
повість, І. Нечуя-Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволі.
Брош. $1.25, опр. $1.50.
Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ ПРО ЗДОБУТИЙ ЛІК
РЕВМАТИЗМ, НЕВРАЛЬГІЮ, ШТИВНІСТЬ, РЕВМАТИЧНИЙ ПАРАЛІЖ, КОРЧІ, НАРОСТИ В ЖИЛАХ І ПОДІБНІ РЕВМАТИЧНІ НЕДУГИ ВИЛЧИТЕ, КОЛИ УЖИЄТЕ НАШОГО ЛІКУ

„URSUS"

До сеї пори не було ліку, який би дав пілгу на ревматичні недуги. Про се знають найліпше ті, що терплять вже довгі часи. Супроти сего ми всіх тим, що терплять тяжшу ревматичну недугу через кілька місяців або й десятки літ вишлемо наш лік безплатно а заплатите доперва тоді коли будете цілковито здорові. Уявіши сего ліку лекше хорі приходять до здоровля по кількох натираннях а в найгіршій случаю потрібно 3 до 4 пляшочки.

Доказів про успіх не подаємо, НЕХАЙ САМО ВИЛЧЕННЄ ПРО СЕ ГОВОРИТЬ. Коли вам жадні ліки нічого не помогли то пишіть по наш лік сейчас а ми Вам вишлемо відворотною почтою. Запевняємо Вас, що будете здоровими. Ліпшої оферти не знайдете на світі, тому користайте з нагоди, не терпіть болів, ми готові з помочию до Вас.

URSUS MEDICAL CO., 821 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

64 СТОРІН КАТАЛОГ КНИЖОК 64
ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"
ВИСИЛАЄМО ДАРОМ!
ПРИ ЗАМОВЛЕННЯХ ПОНАД $5.00 ДАЄМО ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

БАНКИР ЖЕБРАКІВ

У Берліні живе Еміль Найман, котрий є банкиром жебручих дідів. Найман довгі літа був біржевим агентом у Франкфурті над Майном. Велося йому добре й успішно, поки не знищило його банкротство одного великого спекулянта. Тоді Найман старався шукати щастя в Берліні, але безуспішно. Ще більше приключилася йому нещаслива пригода, втратив ногу під трамваєм. Чотири місяці лежав у шпиталі. Коли виздоровів, остало йому в кишени кілька фенігів. Купив за них сірників і продавав на вулиці, наче жебрак. Десять літ жив між убогим народом і вуличницями. Одного вечера два роки після світової війни приключилася йому небудення пригода. На „його" углі задержався роскішний автомобіль, а з нього вийшов добродій у шкіряній куртці. Еміль зараз викликнув до нього: Сірники! Нещасливий інвалід!" як счудувався Найман, коли в цьому добродієви впізнав того збанкрутованого спекулянта, котрий за час війни і після неї так дуже збогатився. Той дав йому гроші і Найман отворив контору виміни біля площі Олександра. Старі товариші не забули його, хоч вже більше не був жебраком так як вони. Приносили до нього свій заробіток, шукали поради й давали гроші, щоби за них спекулював на біржі. Майже всі члени жебрацьких організацій у Берліні отворили собі в нього рахунок. Нічні вуличниці, котрих він геть знав по імені, котрі при ньому хапали своїх клієнтів і годилися з ними голосно на вулиці, складали у нього свій сумний - незавидний заробіток. Сліпці, каліки, німі, упослідженні зробилися Наймановими клієнтами. І так тепер Наймана називають банкиром жебраків.

ШИКАГО, ІЛЛ.
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
— відбудеся —
В НЕДІЛЮ, 9. МАРТА 1924
в гали при Оклей і Райс ул. старанием Спів. Тов. ім. М. Лисенка.
В склад програми входять продукциї хорів мішаного і мужеського. Сольо співають: артист оперовий доб. М. Карлаш, пані С. Цимбалеста, пані В. Сімович (Simens) і п. Д. Атаманець.
Хор під управою Д. Атамацця.
Відчит Др. О. Назарука на тему: Значіннє поезії для тих, що прийхали зі старого краю. 52-53
Родині! Доказом буде що вмієте пошанувати память найбільшого сина України як численно прийде на концерт.
Спів. Тов. ім. М. Лисенка.

ПОЗІР! ST. LOUIS, MO. І ОКОЛИЦЯ.
Заходом Товариства Аматорського Кружка ім. Івана Франка
відограєсь тетральна вистава п. з.
ХМАРА
драма в пятьох діях
В НЕДІЛЮ, 9. МАРТА 1924
в У. Н. ДОМІ, 1523 HICKORY ST.
Початок точно о годині 6. вечер.
Дорогі громадяне! Се представленє єсть з ряду найкращих представлень, які досі грано, отож хто прибуде, не пожалує. 52
За гарну участь ручить
Комітет Народного Дому.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

French Line
Compagnie Générale Transatlantique
ПОСПІШНА ЇЗДА З УКРАЇНИ

Chicago	March 12
Paris	Mar. 12
Rochambeau	Mar. 22
La Savoie	Mar. 29

По всі дальші інформації повинно звертатися до місцевого агента Французької Лінії або офіцу компанії
19 STATE ST., NEW YORK CITY

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
СПОГАДИ, ЩОДЕННИК ТА ЛИСТУВАННЄ.
І. том.
СПОГАДИ.
VI. (1883—1885)
(18)

Мальований, нудючись, часто заходив до нас без всякої справи, часом співав добрим чулим голосом сумних українських пісень, найчастіше популярного в Одесі Ніщенківського „Софрона", показував нам фотографії своїх дітей (про яких буде річ далі), за якими дуже сумував і до яких зрідка потаємці навідувався.

Одного вегера він прийшов до нас, одвів мене в другу кімнату, щоб не чули товариші і запропонував мені поїхати до Київа за типографським (друкарським) шрифтом.

— Що за друкарня? здивовано спитав я.

— Отверто кажучи — народовольчеська, відповів він.

— То що я маю рискувати для партії, програму якої я не поділяю, відповів я.

— Але-ж подумайте, каже Мальований, народовольці дали мені пашпорт, вони мені допомогають грішми, на життя, то повинен-же я прислужитися їм, коли вони звертаються до мене; вони тепер розбиті, у них мало людей і вони просять мене допомогти їм; та й діяльність народовольців не стоїть в суперечности з українськими інтересами, навпаки, коли вони добиються загальних свобод, то не нам буде тільки на користь. Зробіть се для мене.

Говорив він так переконуючо, що я нарешті мусів згодитися, але знаючи, що за нелегальну друкарню карають заслашенем на Сібір, я поставив умовою, що в Київі я мати-му діло з людиною, яку знаю і якій довіряю. Він згодився з сим і сказав, що шрифт я маю одержати від Евгена Борисова, що недавно вернувся з Сібіру, про якого я чув, як про певного Українця-Драгоманівця, пізніще він був Херсонським Земським статистиком. А коли не застану в Київі Борисова, то маю звернутися до Миколи Кобалевського, якого те-ж недавно звільнили з заслання і якого я заочно давно знав по оповіданням д-ра Михалевича. До обох їх Мальований дав мені пароль (гасло) „Єнисей" і подав де-які практичні вказівки, як везти ту валізку з шрифтом: нехай її внесе хтось инчий і покладе не коло мене; вважати — чи хто не слідкує, приїхавши до Харкова, здати її на двірці на схов (в гардерепу), а квіток передати на умовленому місці знайомому студентові.

Борисова я в Київі не застав і пішов до М. Ковалевського, се був хворобливого вигляду чоловік з зовсім лисою головою; я з інтересом слухав сього видатного Українця, що тоді уславився успішним збиранням грошей для радикальних виданнів за кордоном і був великою піддержкою для Драгоманова; ми умовилися з ним, що мій знайомий по Хрестоматійному гуртку, студент Костецький, потім померший лікарем, занесе в вагон валізку з шрифтом і, не признаючись до мене, покладе її на полицю так, щоб я її бачив. Так і було зроблено і я їхав собі спокійно, але в Харкові хвилювався, коли здавав її на схов (в гардерепу) і поки не передав квітка.

Мальований дуже лякував, аж поцілував мене; потім я ще зо скілька таких послуг робив йому. Часом я їздив від нього до д-ра Михалевича, бо той не довіряв незнайомим неінтелігентним людям, кажучи, що всякого напів-інтелігента; робітника, жандарми можуть або обдурити або купити.

Справді, наче нарочито, один робітник, що їздив до Михалевича, як пізніще виявилося, був провокатором і роскازав жандармам, що їздив по дорученню Петрова до д-ра Михалевича, але той його не приняв, сказавши, що ніякого Петрова він не знає.

Їздив я по дорученню Мальованого одного разу в Полтаву до В. Лесевича, відомого російського філософа, родом з Лубенщини, якого тоді недавно повернуто було з Сібіру і оселено під доглядом поліції в Полтаві. Мальований нарисував мені плян, по якому я мав найти помешкання Лесевича, нікого не роспитуючи.

В Полтаву я приїхав надвечір, погода була дощова, на вулицях болото, а по незакритих ровах (канавах) улиць рушила вода. Поки я, не знаючи Полтави, найшов дім, в якому жив Лесевич, то вже добре таки смеркнось, а ліхтарі рідко де були. Я позвонив тричі, як сказав мені Мальований, але ніхто не відчиняв, а тим часом крізь надвірні віконниці видко було в кватирі світло. Прождавши довший час, я рішив заглянути крізь щілину віконниці і, зробивши крок, посковзнувся і впав руками в канаву, повну води і, задираючи голову до гори, щоб не захлиснутися, вилкувався вилізти з канави; саме в сей мент одчинилися двері і показався з свічкою в руках високий, старий з величезним чолом, чоловік, в якому по опису Мальованого, я пізнав Лесевича, який розглядаючись на всі боки питав:

— Хто там? Хто звонив?

Я йому з канави (рову) вигукую пароль (гасло) — „Єнисей", так повторилося зо три рази. Нарешті він догадався і присвітивши поміг мені вилізти з канави і завів до кімнати де перебрав мене в свої величезне на мене убрання, а моє — дав сушити в кухню. Я й маленька дочка його, що тепер замужем за В. Леонтовичем, дуже сміялися з моєї оказії, а Лесевичі, турбуючись за моє здоровля, напували мене чаєм з ромом.

Росказав я йому, що мені було доручено, а тоді він почав мене роспитувати про політичні течії серед студентства, про життя в гуртах то-що. По дорученню Мальованого, я в подробицях росказав йому про наш федералістичний гурток, але він особливого інтересу до українського гуртка не виявив. Пізніще в 1905 році Лесевич вже перед смертю оповів мені, що він тепер взявся читати „Громаду" Драгоманова і з тугою сказав натурально по московському:

— Як тяжко, доживши до 75 років, коли вже стоїш одною ногою в могилі, упевнитися, що ввесь свій вік йшов не тудою, кудою треба було йти, виключені з Московського, разом з М. Левіцький, який нас і познайомив з ними; се були переважно Москалі „чорнопередельці", чи „народники", як їх тоді називали. Найвидатнішим з них був Юлій Бунін, брат теперішнього талановитого московського белетриста Івана; він розвив широку агітацію серед студентства, пізніще силкувався і наш Драгоманівський гурток втягнути в свою народницьку організацію, а коли побачив, що се безнадійно, то втішався тим, що й ми „народники", хоч і українські, і що нас не захоплять народовольці, з якими він горяче боровся, виступаючи на широких студентських диспутах з ними. Особисті відносини між членами нашого гуртка і московськими народниками склалися як найкращі, особливо з талановитим, розумним Юлієм Буніним, який через багато років, будучи редактором педагогічного журналу в Москві, охоче містив гарні статті О. Лотоського в оборону української мови в народніх школах.

З між народників ми близько зійшлися і з приятелем Буніна теж талановитим селянським сином з Воронїжчини фельдшером Якимом Зубенком, що був теж вільним слухачем в університеті, але він був так обмосковлений, що ніяк не піддавався українізації.

Одного разу Бунін, прийшовши до нас, оповів, що у нього є знайома панна; ґенеральська дочка, яка хоче вчитися на курсах, але батьки її не пускають, а тому вона рішилася взяти шлюб з ким-небудь, щоб увільнитися від гніту батьків і, діставши від чоловіка окремий пашпорт, бути вільною людиною і запропонував — чи не згодиться хто-небудь з нас з нею повінчатися. Пропозиція ся не здивувала нас, бо в ті часи такі фіктивні одруження практикувалися часто, але кожний з нас трьох, маючи таємний намір женитися з одною з Лубенських Українок, з якими нас познайомив Лобода, відхилили від себе пропозицію Буніна.

Через якийсь час він росказав нам, що шлюб брати з тою панною згодився Зубенко і треба тільки чотирьох свідків шаферів (бояр), на се ми згодилися. Повінчавши до церкви, ми побачили дуже гарну, чорняву з аристократичними рисами панну, а поряд з нею нашого демократичного, але високого і стрункого Зубенка, що поглядали одно на одного з цікавістю, бо бачилися вперше.

Після вінчання Зубенко видав своїй дружині окремий паспорт і... впав в меляхонолію, бо страшенно закохався в свою жінку, але боявся се їй показати, навіть бачитися з нею боявся, щоб вона, боронь-боже, не подумала, що він такий нахабний, що хоче вжити відносно неї своїх подружних прав. З того часу Зубенко зовсім змінився: перше він часто заходив до нас, співав, чудово приграючи на балалайці, завжде був веселий, балакучий, а тепер перестав ходити до університету, не ходив і до нас і, або лежав на ліжку, або йшов за місто, де мена людей. Не знаю, як воно у них склалося, але приїхавши після літніх канікул в Харків, я стрів Зубенка в університеті радісного, веселого і він, нічого не кажучи мені, затягнув мене до себе, де виявилося, що вони з жінкою вже живуть удвох разом вже тиждень зо два; я росказав їй, як її чоловік мучився, а вона теж одвіла, що з першого-ж погляду закохалася в нього і все шукала стрічі з ним і болїла душею, бачучи, що він наче навмисне уникає її; вона була така наївна, така незнаюча практичного життя, що другої такої тяжко було здибати, наприклад, вона певна була, що качка і гуска, то один птах, тільки качка жіночого роду, а гуска (по московському гусь) мужеського. Правда, я вже тут на еміґрації стрів одного київського Українця-офіцера, який певний був, що віл і бугай ріжної породи звірята. Не знаю, як ґенеральська дочка зжилася з селянським сином, бо вони незабаром виїхали з Харкова і потім я про них ніколи нічого не чув.

В початку 1883 року я умовився з одною з Лубенок, Марією Садик, а Вержбицький з другою — Павловською, побратися і повідомив про се дядька, але він запротестував, маючи намір ажeнити мене з нашою далекою родичкою, що мала 1,200 десятин землі в Аннаневські повіті; я відповів йому, що вже вибрав молоду собі по душі і нічого не хочу, я тому сими днями маю з нею шлюб брати. Дядько пробував мене залякати тим, що не посилати-ме мені грошей на життя, але я відповів, що рішення свого не переміню, не дивлячися на його погрози і, хоч моя молода має всього сім десятин землі, але ми якось проживемо; на тому наша переписка і перервалася. Разом з Вержбицьким ми повінчалися, разом з товаришами відгуляли весілля, накупивши горілки, пива, шинки та ковбаси; товариш по гуртку Соколов грав на гітарі і ми провели вечір в співах та танцях „козака". Не дістаючи від дядька грошей, ми якось прожили до літа на невеличкий запас грошей, що був у моєї дружини. На літо ми поїхали до жінчиних родичів на Лубенщину; батько і мати її давно померли, була у неї нерідна бабка в с. Пятигорцях, друга жінка дідова, що дістала від діда 30 десятин землі та брат, що господарював на хуторі, коло Лубен, на сорока десятинах, а у дружини моєї та її сестри було там-же по сім десятин. Погостювавши трохи у баби, ми переїхали на хутір до брата й старшої незамужньої сестри, де й прожили ціле літо. Літом я працював у полі так, що сусіди шуринові (шваґрові), заможні козаки, брати Заволошні, певні були, що я селянський син, змалку звиклий до роботи і я їх в тому не розпевнював. При розділі брата з сестрами, коли шурин виділяв їм їхні пайки, один з Заволошних, думаючи, що я заінтересований жінчиною пайкою, радив мені вимагати землі з другого боку, бо там кращий ґрунт, кажучи приказку: „Тесть любить честь, зять любить взять, а шурин очі хмурить, щоб не дать".

Треба сказати, що вижжаючи до жінчиних родичів, я подав дядькові свою адресу і він, побачивши, що я обходюся і без нього, мусів помиритися з фактом і прислав мені своє благословення і гроші на проїзд приїхати в Перешорн; так ми з ним і помирилися.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ФАРМИ!

НЕ ЄСЬМ жаден агент, тілько в сущности єсть кілька фарм на продаж. Можна їх набути з весною. Більші інформації довідатеся у 51-4

ТЕОДОР СЕМКІВ,
412 E. 6th St., Room 5, New York City

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА ДЛЯ ДВОХ СПІЛЬНИКІВ.

ФАРМА 200 акрова, з чого 100 акрів орної, добрий сад, 80 акрів лісу і 20 акрів пасовиска, в стейті Коннектікуту, в віддаленю півтвера мілі міста і стації, в дуже гарнім і догідним положенню, дім великий на 8 румів і 2 купі, всі будинки, машини і знаряди господарські, пара коней, 6 коров, 100 курий. Ціна $7000 долярів, з чого 2000 готівкою а решта на догідні, довготривалі сплати. По близші інформації пишіть або приходіть до: 50-52

STANDARD REALTY CO.,
30 E. 7th St., New York, N. Y.

ГОТОВІ ДО МЕШКАННЯ.

Нові вигідні доми, на 3 кімнати $1.250 готівкою $300; 4 кімнатові $1.500 $400 5 кімнатові $1750, $500, ціна включа ючи лоту, решта місячно як рент, вода, електрика в місті. **Radio Associates, 180 Broadway, New York City.** Офіс філії отворений до девятої вечером **Rodina Co., 151 Ave. A, New York City.**

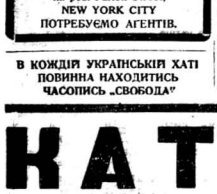

ДОМИ! $100 ДОМИ!

Кождий може зістати властителем 10,000 кв. стіп землі на город, а притім хопити кури і корову, як тілько має $100 на початок. Для ста і або 5 кімнат на наше жадане можемо інстаити за $800 до $1.200 на виплат по $10 місячно. Найліпша спосібність для кождого мешкати в здоровій околиці, де на місци знаходяться всі вигоди великого міста і тілько 30 мінут їзди до Ню Йорку.

Голостися листовно або особисто по дальші інформації і чекаєте виїзду на адресу:

LINCOLN COMPANY
206 BROADWAY, Room 244,
на розі Fulton Street,
NEW YORK CITY
ПОТРЕБУЄМО АГЕНТІВ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ХОЛОДНЕ ВЕРЕМЯ—НАСЛІДКОМ ВИБУХІВ ВУЛЬКАНІВ

Звідомленя про випадки помічавши від 79-го року, коли Везувій засипав Геркулянум і Помпеї стверджують факт, що за вибухами вульканів усе слідували поважні кліматичні появи. Дуже богато випадків показують, що після вибухів вульканів наступали все рік два розгарні і виключно холодні. Робили такі спроби: пускали в гору бальон (або т. зв. папірового вірла) з термометром. У висоті, на віддаль яких 6 і пів миль є температура від 100 степенів понизше зера. У цих високих сферах нема ні хмар, ні вітрів, ані дощу. Хмари, дощ і вітри, все то є появи, які на областях понизше цих шість і пів милі.

Підчас вибуху вульканічна мішанина підноситься у воздух над вульканом так як хмари. Катастрофальний вибух вулькана Томборо 1815-го року (коли то згинуло 56 тисяч людей) счинив стільки пилу й попелу, що цілий край у віддалі яких 300 миль був цілих три дні окутаний в густу мряку й пороху темряву. Від часу до часу мірнуєть хмари, мішанину пилу й диму й переконалися, що досягають висоту 13 миль. З цього велика частина пилу летить у т. зв. висші сфери. Там (як уже перше сказано) нема вітру, щоби уносив дальше цей попіл, ані дощу щоби його змив. Вульканічний пил такий ніжно дрібосенький, що часть цілий рік може-вдержатися й більше, заки вкінці впаде у низші области. Тому то вульканічний пил остає більше місяців у висших сферах.

Ця маса пилу притягає до себе велику часть сонішного тепла. В противному разі це тепло огрівало би землю. Науковими спробами й обчисленями доказано, що досить мала скількість, цебто 1500-на часть на кубічної милі вульканічного пилу, розділеного навколо цілої поверхні землі вистарчить, щоби зменшити сонішну силу на цілих 20 процентів. Кілька це могло тривати кілька літ — настала би ледяна доба. Наші чари сприяють для цього досить, бо вульканічні вибухи майже не устають. Колишня ледяна доба повстала наслідком безперестанних вульканічних вибухів.

Лікарська канцелярія українського
ДОКТОРА К. БІЛИКА
при співучасти лікарів, недавно прибувших з краю
91 ST. MARK'S PLACE
(6-ма улиця, коло 1-ої Ейві)
Урядови години: від 8. до 10. рано; від 6. до 8. вечер Tel: Dry Dock 5143

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недужі мущіни і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить нові операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Ейві
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія
Говорить по українськи
Лічить успішно недужі мущіні, женщин і дітий.
Найновійші електричні апарати.

НАПРАВА ДАХІВ І ПОКРИТТЯ НОВИХ

Родимці! Пощо їти до чужих, коли дістанете в свого лішпу обслугу і дешевшу. Приймаю всі замовленя відносно кріття дахів сколою і всі направки дахів. Виконую все солідно і під гарантією та після Вашого желаня. Користайте з сего і голоситеся до мене.

MYKOLA SENYK,
138 W. 26th St., BAYONNE, N. J.

АЛЕКСАНДЕР ТРОЙСКО
Український пейнтер, декоратор і пейпер генгер
виконує всіякі роботи скоро і акуратно, а умірковаїй ціні. Коли Ваш потреба такого, або знаєте хто потребує, прошу дати знати на адресу:
170 East 3rd St., New York City
або закликати по телефоні:
Орчард 5649. 51-56

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівків до музикочих інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовленя посилати до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

БУДАПЕШТЕНСЬКІ БАНКИРІ — ОБМАНЦІ

З Будапешту втекли два найвизначнійші банкирі, а нанесли людям шкоди на шість мілярдів мадярських корон. Утікачі то знатні шефи банкового дому Рот і Комп. Армін Рот і Геза Корош. Їх банкова підприємства також у Відни і Берліні. На спекуляції валютою заробляли вони величезні суми. І так Армін Рот в 1922 р. заробив на берлінській біржі великанські суми на спадаїнню марки. Колиж марка потім впала від 50 до 20 тисяч на одному долярі, втратив свій заробок і мусів втікати з Берліна. Коли Рот подорожував, усе брав окремий вагон, а з ним цілий почат. Два секретарі, масер й два журналісти, які робили йому рекляму по газетах. Кормош був недостежимий „джентельмен" для жіночої краси. Розпи Кормоша була в його ласках, діставала найдорозші футра. Тому й знали Кормоша в Будапешті під прізвищем „футряний каталір". Він був шовкоязбісний дандиз. В мешканню Кормоша остало 20 зимових кунтюх, 70 убрань, 1400 шовкових сорочок, 2000 шовкових шкарпиток. Думають, що оба втікли до Америки, бо два дні заки зникли з Будапешту, закупили більші скількости долярів.

Тимко Милещук.

ІНВАЛІД

Вибрався Стрілець на війну,
Лишив жінку неспокійну;
Лишив ей з діточками,
Із маленькими синами.
Лишив маму, лишив тата,
Лишив сестри, лишив брата,
Коли з зимни вже прощався,
Мов дитини розлакався:
— Не жаль буде ми вмирати,
Щоб Вкраїну збудувати.
А як вийшов за село,
Стало гірко, невесело.
— Щоби хоча не спізнити,
Свого Львова боронити! —
Заки пішки він добився
Тай під Львовом опинився,
Наші Львів вже покидали
Тай за Збруч всі прямували;
Ішли бідні засмучені
І голодні й помучені
Покидали Галичину
Щоб ратувать Україну.

Стрільця братом привитали,
У військовий мундур вбрали:

•

Пішла борба за ту волю;
Не принесла нашим долю.
Наші сили розпадоли
Неогаяні москвофіли;
Другіж-наші необачні
Що Полякам були вдячні,
З Поляками ся збратали
Лихам в ярмо нас віддали.

•

— Шкода Стрільче твого віку! —
Хто погляне на каліку,
Словом теплим обізветься,
А у Стрільця серце рветься.
Бо рук обох вже не має
Як ин жінку привитає?
Тай ті діти, що їх любить,
Як їх тепер пригольбить?

•

Перші діти то узріли —
Вмить до батька всі прибігли;
Хтіли його привитати,
В нього руки цілувати...
Вийшла жінка, вийшла мати
Стали всі його питати:
Де подів він руки свої?
А він мовчить і сумує.
Відтак з плачем нарікає
Що калікою вертає,
Що хто буде годувати
Неужитка коло хати.
На це мати так сказала:
Малий тебе годувала
І тепер такеж буду
Поки сама жина буду.
Й жінка каже: не журися
Не тріважся, зневелися
Мені слава, мужа маю
Яйнись иколи вилічаю,
Що не важня життя свого
Ані віку молодого.
Й сини батька обступили
І весело говорили:
Ми здорові руки маєм
Ми ся праці не злякаєм.

•

За волю народа каліками стали,
За Україну здоровце віддали. —
Чи забудем інвалідів в їх чорній годині
Заки доля близше усій Україні?

ДОПИСІ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Жертви на народні цілі.

Д авіну, 3. лютого, зложили жертви слідуючі: Петро Коцярський 5.00; Лука Ганчарик 4.00; проф. М. Гаїв і Михаїл Чігарин по 2.00; Іван Затонський, Йос. Чагарин, Іван Янчишин, Михаїл Буката, Михаїл Запліпний, Мих. Кінищ, Олекса Литвинець, Йос. Квасніцький, Микола Герман, Іван Пурич, Юрий Самборський, Мих. Бардачевський, Василь Бурак, Дмитро Римінак, Стефан Лемішка, Ілія Чорний, Микола Ведал, Кость Ходоровський, Микола Музика, Вол. Липський, Денис Матвіїв, Анастазія Янчишин, Андрій Гаджик, Анелька Городінська, Марія Кужнір, Яким Шаравара, Іван Синишин, Петро Оляйник і Н. Н. по 1.00; Йос. Пророчок 75 цит.; Василь Козак, Вік. Кінищ, Семен Бучинк, Ілія Кожик, Гр. Гайовий, Петро Рушанович, Теодор Турецький, Петро Суднма, Іван Панько, Василь Конібінський, Петро Гуц, Стан. Захарків, Ігнатій Гавика, Ілія Тудинач, Стан. Висинський, Петро Гембаровський, Василюк, Михайло Лотоцький, Ігнатій Тепер, Йосиф Кава, Мойсей Коперник, Микола Шпак, Іл. Папко, С. Б., Юрий Іванович, Андрей Бісюк, Іван Назарик, Семен Бухтик, Петро Шевчук, Василь Пасічний, Семеон Рогожин, В. Ковитко, Стефан Сагайдак, Стефан Гурбиць, Михайло Поповський, Прокіп Зарінний, Розалія Ведал, Ядоха Мостецька, Андрій Харук, Іван Правоз, Лука Комонідський, Микола Тригубчак по 50 цит.; Іван Боднар 40 цит.; Василь Горожанський 35 цит.; Ксеня Коперник 30 цит.; Н. Н., Томко Лаба, Марія Кінащ, Мих. Матвіїв, Розалія Шевчук, Анастазія Слободзян, Павлина Назарик, Іл. Кусіль, Теодор Прикуда, Іван Гудич, Йос. Шуманський, Лев Шпак, Василь Корнілюк, Текля Панько, Н. Буртик, Матвій Солончук, Йосиф Курилко і Ілія Захарків по 25 цит.; дрібні жертви $2.45. — Разом $72.25.

Вічевий комітет складає усім жертводавцям щиру подяку.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Колядка на Читальню „Просвіти" села Яктороза, повіт Перемишляни, Гал.

Павло Гнатів, Олекса Найдан, Іван Трпш по 5.00; Василь Мельник, Мик. Поліщук і Василь Павлик по 3.00; Вас. Орехівський, Кость Миронюк, Федь Барна, Василь Боднар, Василь Босий, Прокіп Огурок, Павло Бедрій, Василь Босий (Мик.), Марцін Бодай, Дмитро Олійчик, Іван Бабінець, Роман Рибіс, Федь Стефанів, Прокіп Кріль по 2.00; Теодор Нович, Андрух Корчинський, Василь Досков, Тимко Мойса, Іван Гетьман, Іван Нагуляк, Григ. Войчик, Мих. Шпаковський, Яков Шпак, Ант. Барна, Юсько Анкелевич, Митро Помийчук, Іван Крутовик, Олекса Романишин, Микола Якура, Мик. Якура (мол.) і Іван Бедрій по 1.00; Ілько Боднар, Лука Вантух, Петро Задорожний, Михаїл Демський і Теодор Степців по 50 цит.; Федь Гнатів, Микола Табацука і Агафія Бібла по 25 цит. — Разом $72.25.

Вислано до краю 70 долярів, оплата 3.50, комітет доложив 1.25. Гроші переслано на руки Івана Цьоня, число пересилки 49886. Відбираючого прошу змінесть по неволі політичних відносин в краю.

Завдавшим щира подяка та сердечне насибі. Хтоб з однослільчан бажав зложити дальшу жертву, прошу голоситись до комітету на адресу гр. Василя Босого, 421 Іст 5-та улиця.

Комітет Колядників.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДІЛКОЧИТЕЛЬ, добрий управитель хору, режісер, сперчільний, тверезий, знайде сейчас посаду при хорі, при церкві. Платня після умови. Від представлень і концертів десять процент. Третя часть від треб. На бажаня контракт на рік, або більше. Від зголошеня будуть задержані в тайні. Зголошуватись до: **Rev. J. Hundiak, 35 Morton St., Newark, N. J.** 50-53

ДЕ Є Андрій Сольдан, Федор Слепончук, Михайло Тарновський, і сестра Росохач, повіт Коломия. Також прошу всіх однослільчан в Америці надіслати до мене і подати свої адреси. **Jakob Kostasz, Jesus Maria No. 76, Havana, Cuba.** 51-52

ПО ПРИЧИНІ слабого здоровля, продам бучерню із другими товарами або продамо спільника. Інтерес добрий, в дільниці українсько-польській. Голоситися до: 50-53

C. FAWELUS,
326—15th Avenue, Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ реставрація в добрім положенню межи фабриками. Інтерес дуже добрий, виробленій, рент $25. Причина продажі виїзд в другу місцевість. Голоситися до: 50-53

JOHN SABARA,
94 Norfolk Street, Newark, N. J.

АРХІТЕКТОР-АРТИСТ НАШОГО
ГАВРИЇЛ КОБЗАР
ЗАПРОШАЄ ВСІХ ПОЛЯКІВ ДО
ЮЮСТАСИ
ВИГОДИ ЗАКОРОТКІ ТА ПЕРЕВАГИ ДОВГІ
ТОВСТИЙ ПАЛЮХ ТЕАТРАЛЬНИЙ ДЕКОРАЦІЇ Т. ЗІ
ЗАЛЕЖНІ ЗА ЗГОДОЮ
GABREL KOBZAR
Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що присилаючи до мощіння ріжні оголошеня до часописи „Свобода", треба рішаючо враз з оголошенями присилати і належність за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належність має бути присилана враз з даним оголошенням, будуть ласкаві за кожде написане з оголошенне одно слово числити 2 ц. коли таке оголошенне має 30 або більше слів. За оголошення котрі не мають 30 слів платиться 50 цит. за раз. Ся постанова входить в життя 1. грудня б. р. Виняток творять дишень відділи У. Н. Союза, котрих оголошення мають бути підписані місцевим урядом відділу. Всі оголошення мають бути присилані до адиістрації „Свободи" 5-6 день перед днем оголошеня їх в часописи, так що колиби вимагала сего потреба, бо час пропозрійтися сторонами. Сторони котрі не схотять пристосоватися і придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часопись, що невомщено їм оголошенє не було.

Адм. „Свободи"

КАТАЛЬОГ
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на відображне своєї літератури, не жаліли часу на читаня книжок, не дивились обопяно на просвітні потреби. Не дивно отже, що й відкислись висше від инших народів.

Нам треба навчатися се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, если народи будуть менше більше одинакове стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівно трактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Книгарня „Свободи" (Українського Народного Союза) зробила богато для просвіти українського народу, від часу свого основаня. Нехайже і на дальше Українці поквитають П і замовляють книжки від сего найбільшого видавництва української літератури в Америці і взагалі в Канаді.

- Коротка історія біблійна, Старий і Новий Завіт 50
- Коротка історія Козаччини, нап. проф. Володимир Антонович, із передмовою слово про житє та діяльність Антоновича, із портретом автора, образами гетьманів, картою України і уваганми д-ра Мирона Кордуби, друге видання 65
- Коротка історія Руси до зруйнованя Запорожської Січи 10
- † Коротка історія України (з богатьома малюнками і мапами) Івана Крипякевича, опр. ... 50
- Короткий виклад політичної економії А. Богданової (перекла М. Д.) 2.50
- Короткий огляд українського письменства від 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушик ... 30
- † Короткий підручник до науки німецької мови 15
- † Кость Горделько-Соколов, останній гетьман Запорожжя, історичне оповіданя А. Кащенка, видання 3-те 20
- Кровавий шлях (Шерльок Голмс) в 2-ох частях, К. Дойл 60
- Кровавий діманти, пригодничий роман, написав Фон Ром 35
- † Кузьма Гринчук, оповіданє В. Винниченка ... 10
- Культурні національності та асиміляція, П. Капелюх 10
- † Латачин, оповіданє, Володимира Б. 25
- † Летючий корабель, українська народна казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського 10
- Лис Микита. З німецького перекл. Ів. Франко 50
- † Листи з пекла й инші оповіданя 25
- Лист шкільний до Люцифера і відповідь, д-ра Ів. Франка 10
- † Літературні характеристики українських письменників: І. Іван Франко (поезія), нап. Антін Крушельницький, опр. 1.25
- † Літературні характеристики українських письменників: II. Маркіян Шашкевич, з ілюстраціями, нап. Богдан Лепкий, брош. 35, опр. ... 50
- Лубенський монастир, веселі оповіданя, Ол. Кобилянської 10
- † Люба-згуба, повість Ю. Федьковича, зредаг. В. Верниченка, брош. 20, опр. 30
- Любарський сьмейна хроніка, А. Синдинського, брошур. 1.35, в оправі 1.50
- † Людина, опис будови людського тіла для тих та самоосвіти, з багатьома малюнками та барвною таблицею, нап. др. Ів. Раковський 25
- Людолюбні вірші оповіданя, Степана Костіва 25
- † Мазепин декламатор, збірка віршів 15
- † Малолітний, повість з життя малоземельної шляхти, нап. Андрій Чайковський 70
- Марія й инші оповіданя 10
- Марта Борецька, історичне оповіданє 25
- † Мируся, повість Гр. Кв. Основяненка 15
- 1. Маска, 2. Краса, оповіданя А. Чехова 25
- † Математика, практичні поради з аритметики та геометрії, Іл. Андрущенка, опр. 50
- † Мелянхолійний валець, новели Ольги Кобилянської 2.00
- † Методична граматика української мови, В. Кодовського і І. Огоновського, опр. 40
- † Микола Джеря, повість Івана Нечуя-Левицького, з ілюстраціями Є. Турбацького 60
- † Місяць, сьвідок і другі оповіданя 20
- Многострадальний народ, огляд історії українського народу, нап. С. Барая 20
- † Молодий вік, оповіданя для молодіжи, Кн. 1 40
- † Мойсей, поема Івана Франка, з кольоровим портретом автора, брош. 25, опр. 40
- † На Ріднім сьвіті, повість Анатоля Франса, перекладв Ів. Галушинського 65
- Навернений грішник, оповіданє, Б. Пруся ... 20
- † Назва України, з картами, нап. С. Шелухін ... 10
- † На жовтім народу, нап. Ст. Руданський 15
- † Найкрасші загадки і забавки для старих і молодих 20
- Напад на Січ, оповіданє, Данила Мордовця, і Павло Полуботок, поема Ст. Руданського 5
- † Наречена, оповіданє, Георгія Г. Чумбара ... 15
- † Нарис римської історії, нап. К. Лоський ... 60
- † Народ і національність, популярно-наукова розвідка, др. Стефана Рошкевського 5
- † Народний Декламатор, з передмовою, словом і вступними замітками, 107 ріжних віршів, опр. 1.25
- † Народний герой Симон Петлюра (спроба характеристики), нап. Б. Королів (В. Старий), з портретом Петлюри 5
- † Народні казки ч. 1 20
- † Народні казки ч. 2 20
- На стрічу сонцю золотому, повість Марії Кодацюнк 50
- † Наука природи, вступні відомости на І. клясу гімназияльну та для народних шкіл, нап. Поль Бер, переклад з французької мови під редакцією Т. Гуделяні, з 183 малюнками, брош. 35, опр. 50
- † Наука про управу землі, М. М. Белегая 1.00
- † На фоні любови (поезії); Опир (галицька легенда), нап. І. Мулярник 10
- † Національна справа, нап. Ів. Вочковський ... 60
- † Національне відродженє австро-угорських Українців (1772—1890-рр.), вол. 4 частини ... 25
- † Начерки історії української літератури, написав Богдан Лепкий, книжка І. і II., брош. 2.00, опр. 2.75
- † Начерк соціольогії, нап. проф. др. Тома Аквіс, пер. Якоменко. В додатку: Поняте соціольогії по Спенцеру, Ніцше і Ґумплевичу 20
- † Начерк стилістики, поетики і реторики, др. Конст. Лучаковского 40
- На чужині, оповіданє за ріжні пригоди в чужім краю, Іван Спіжа 15
- † Наша рідна мова, географія України і характер України, Поляка і Москаля. Написав проф. М. Возняк 10
- † Наші казки, з образками 20
- † Не до пари, Панська воля, Максим Грімач, Отець Андрій, Діди сини, Данило Гурч, нарід ної оповідання Марка Вовчка 20
- † Незвичайні дива природи, А. П. Нечаєв 25
- † Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість в 2-ох томах, Ю. Верного 2.80
- † Некультурна, новела Ольги Кобилянської ... 20
- † Не любо — не слухай, брехать не мішай, Т. Безшлях 20
- † Не піддавайся діяві, оповіданє з селянського житя, др. А. Чайковського 25
- † Не родися красиві, але щасний 25
- † Нетри, А. Сінклера, брош. 1.00, опр. 1.50
- † Не-читальник, Л. Мартовича 40
- † Нещасне кохання, повість з житя на російсько-турецкій війні 15
- † Німецька селянська війна, Фридриха Енґельса (переклав з нім. В. Левицький) 40
- † Німецько-український словар, зладили В. Кімцевич і І. Спіжа, в полот. оправі 5.00
- † Німецько-український словар (кишеньковий) 65
- † Нічого не було, оповіданє, А. Каменського 15
- † Новелі, Кн. 1., Юрія Сірого 1.00
- † Новітня суспільність і церква, др. Т. Бартошека (переклад М. Павлика) 35
- † Образки з громадського і письменского розвитку Русинів („Спомини з мого житя"), нап. Олександер Барвінський, в двох частях; перша часть з 10 портретами і двома картинами, друга часть з 12 портретами і 13 картинами 2.00
- † Огляд фізьвальними українського народа, перепов В. Андрієнко, з 40 образцями і 3 мапками 20
- † Огляд історії України, І. Крипякевича, опр. .. 50
- † Огляд історії України, Ів. Раковського 20
- Огонь на услугах чоловіка, (з ілюстрацій). — Становище пиняні. — Яко Музика. — Свічачий огонь. — Дні нашої молоді 15
- † О дванацьяти таблицях, оповіданє після народних казок 25
- † Олоньки, оповід. з житя ходачкової шляхти в 2-ох томах, Ол. Кобилянської 80
- Оповіданє з військового житя і инші 15
- † Оповіданє про сорок розбійників 20
- Оповіданні Олекси Стороженка 15
- Оповіданні Пантелеймона Куліша 15
- † Оповіданя про заздрих богів, Мих. Драгоманова 10
- † Опришок і другі оповіданя 20
- † Оригінальні чоловіки і инші оповіданя 25
- † Орися, Дівоче серце, Сільові гості, оповіданя П. Куліша 20
- Орленська дівчина, історичне оповіданє про французькі герои і Іванну д'Арк 20
- † Осьуа Підкови, оповіданє, В. Будзиновського 60
- † От собі казочки, нап. Рудиярд Кіплінг, пер. В. Ткаченко, з двома образк, брош. 20, опр. 30
- † От собі стрібки, нап. Рудиярд Кіплінг, переклад Вас. Ткаченко, з трьома образками, брош. 35, опр. 50
- † Пісні й пакси (про нашу літературну мову) М. Лепкого 20
- † Пан Потоцький, оповіданє 15
- † Панські жерти, поема з останніх часів панщини, Ів. Франка 40
- † Пата як Христос, Іл. М. Гаєвн 60
- † Пачіфер, оповіданє, Б. Лепкого 10
- Перед осуд народа, „Нечесть" між „чесностю" нап. др. Семен Демидчук 10
- † Перекиа, вірші В. Валентина 10
- † Перекиа старинного світа, др. Ів. Демянчука 35
- † Перекресні стежки, повість Ів. Франка, брош. 1.75, опр. 2.00
- † Перша читанка (буквар, уложили: Антін Крушельницький, Олекса Попович і Богдан Лепкий; з образками Ол. Кульчицького, опр. 55
- † Перли міжнародного красного письменства (Серія англійських класиків, ч. 1. Чарльс Діккенс: Спекулянт на печі, домашна казка, з біографією автора) 40
- † Писання Богдана Лепкого, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним Ів. Франком. Том І. Вірші, том II. Проза. Брош. 4.25, в пол. оправі 5.50
- † Пізнічний бігун колискою народів, Евгена Єлачича 15
- † Північно-західна Україна, Мирона Кордуби. 40
- † Під Корсунем, історична повість А. Кащенка, видання 3-те 60
- † Під одну булаву, історичне оповіданє, Вяч. Гудзинського, опр. 60
- † Під прапором свободи, вибір патріотичних декламацій 30
- † Підручник дивимих образів, як оперувати машинами і їх спокучинни, Ф. Костура 75
- † Під шум млинських коліс, оповіданє в 2-ох частях, В. Держицури 20
- † Пісні цнної любови, поезії Марка Скритого 50
- † Пливочий острів 20
- † Повість о тім, як мужик двох генерали вигодував, нап. М. Салтиків-Щедрин, пер. з рос. Гр. Мак. 5
- † Погляди на Василя Івановича, оповідання Д. Мамина-Сібіряка, пер. Є. Вировій, з малюнками Ю. Магалевського, видання 4-те 10
- † Подорож до місяця, Ю. Верного 10
- † Поезії, О. Олеся 20
- † Поза межами долю, картина з безодні, нап. Осип Турянський 10
- † Полонений на Кавказі, нап. гр. Толстой, пер. Ліна подів з російського, брош. 20, опр. 20
- † Попада в вільницу, гумористичне історичне оповіданє з передодня революції, О. Пролопуків 15
- † Поповни Ят, Пайда та непридача, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 9-ма малюнками Ю. Магалевського 5
- † Порядник для женщин, що хочуть дати здоровим 20
- † Порадник для залюблених або Як писати любовні листи 15
- Порадник лікарський і Що Іван на тамтім світі бачив 15
- † Початкова географія для народних шкіл, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький, брош. 60, опр. 75
- † Почвіт родинний, приватної вдасности і держави, Ф. Енґельса 25
- Починок, оповіданє, Б. Лепкого 15
- Пригоди наймолодшого брата, В. Гнатюка ... 15
- † Пригоди статечної жінки, нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-те, з малюнками художника М. Погрібняка 25
- † Приказки Евгена Гребінки, з портретом автора і з передмовою Б. Л. 20
- † Примарнотьсть Русі, сучасний стан, нап. др. Лука Мишуга 10
- † Приміненний московський паспорт, оповіданє Ю. Тютюнника 15
- † Природна метода Жіленя 15
- † При стрілецькій вятрі, оповіданє Абгара Сойтана 40
- † Притча про сидівника та инші оповідання, Мстиславт Руся 10
- † Причепа, повість Ів. Нечуя-Левицького, брошурована $1.75, в оправі 2.00
- † Причини аграрної революції на Україні і шляхи до розвязкня аграрної справи, інж. Мик Баєрра 15
- † Про вільнолюбіє, нап. Микола Чайковський, з II ілюстраціями 15

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ. — Кождий замовлений книжки повинен вписати виразно всі титули книжок, які йому подобаються і обчислити загальну належність за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресний мані-ордер. Адреса замовленого мусить бути написана як найдокладніяк. Можливості по всіх місцевостях доводні при замовленню книжок посилати 10 центів на реєстр. За замовлені книжки коли замовлений не прислав на реєстер 10 центів, посилати не відповідає, тоді замовлені книжки висилають відповідно почтою. Гроші належить посилати наперед.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресний ман-ордер на ім. яке подаємо у повисшій адресі.

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

† Перли міжнародного красного письменства (Серія англійських класиків, ч. 1. Чарльс Діккенс: Спекулянт на печі, домашна казка, з біографією автора) 40
† Писання Богдана Лепкого, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним Ів. Франком. Том І. Вірші, том II. Проза. Брош. 4.25, в пол. оправі 5.50
† Пізнічний бігун колискою народів, Евгена Єлачича 15
† Північно-західна Україна, Мирона Кордуби. 40
† Під Корсунем, історична повість А. Кащенка, видання 3-те 60
† Під одну булаву, історичне оповіданє, Вяч. Гудзинського, опр. 60
† Під прапором свободи, вибір патріотичних декламацій 30
† Підручник дивимих образів, як оперувати машинами і їх спокучинни, Ф. Костура 75
† Під шум млинських коліс, оповіданє в 2-ох частях, В. Держицури 20
† Пісні цнної любови, поезії Марка Скритого 50
† Пливочий острів 20
† Повість о тім, як мужик двох генерали вигодував, нап. М. Салтиків-Щедрин, пер. з рос. Гр. Мак. 5
† Погляди на Василя Івановича, оповідання Д. Мамина-Сібіряка, пер. Є. Вировій, з малюнками Ю. Магалевського, видання 4-те 10
† Подорож до місяця, Ю. Верного 10
† Поезії, О. Олеся 20
† Поза межами долю, картина з безодні, нап. Осип Турянський 10
† Полонений на Кавказі, нап. гр. Толстой, пер. Ліна подів з російського, брош. 20, опр. 20
† Попада в вільницу, гумористичне історичне оповіданє з передодня революції, О. Пролопуків 15
† Поповни Ят, Пайда та непридача, українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 9-ма малюнками Ю. Магалевського 5
† Порядник для женщин, що хочуть дати здоровим 20
† Порадник для залюблених або Як писати любовні листи 15
Порадник лікарський і Що Іван на тамтім світі бачив 15
† Початкова географія для народних шкіл, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький, брош. 60, опр. 75
† Почвіт родинний, приватної вдасности і держави, Ф. Енґельса 25
† Починок, оповіданє, Б. Лепкого 15
† Пригоди наймолодшого брата, В. Гнатюка ... 15
† Пригоди статечної жінки, нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-те, з малюнками художника М. Погрібняка 25
† Приказки Евгена Гребінки, з портретом автора і з передмовою Б. Л. 20
† Примарнотьсть Русі, сучасний стан, нап. др. Лука Мишуга 10
† Приміненний московський паспорт, оповіданє Ю. Тютюнника 15
† Природна метода Жіленя 15
† При стрілецькій вятрі, оповіданє Абгара Сойтана 40
† Притча про сидівника та инші оповідання, Мстиславт Руся 10
† Причепа, повість Ів. Нечуя-Левицького, брошурована $1.75, в оправі 2.00
† Причини аграрної революції на Україні і шляхи до розвязкня аграрної справи, інж. Мик Баєрра 15
† Про вільнолюбіє, нап. Микола Чайковський, з II ілюстраціями 15
Про батька козацького Богдана Хмельницького, Написав Михайло Грушевський 30
† Провідник, практичний підручник до науки англійської мови 1.50
Про жіночу неволю в історичним розвою, Мик. Ганкевича 5
† Промінь сонця, оповіданє В. Винниченка ... 10
Промови, декламації і желання на весілях, хрестинах і забавах 10
† Про полові справи, нап. др. Михайло Кос, чи ви народ навчилися розмовляти кожний своєю мовою, нап. Н. Рубакін, українізував П. К. 25
† Пророцтва арабської цариці Михальди 20
† Про сіяч Божий, бесіди по природознавству, Ю. Сірого 40
Проти алькоголю 20
† Про тифи ин — черевний, плямистий та поворотний (з малюнками), нап. др. Ст. Суковаченко 20
† Про українських козаків, Тятар та Турків, М. Драгоманова 25
Про Христофа Колюмба та відкритє Америки (2 лекциї). — Школа і суспільне життя, тайна виховане. — Про Ван Вінкель, Вашінґтона Ірвінга. — Дні нашої слави і недолі 15
1. Про Шевченкові твори. 2. Оперна оповіданє з військового житя 20
† Психольоґія, з 14 образками в тексті, нап. др. Вільгельм Ґрузаєм, із шестого німецького видання за дозволом автора переклав Григорій Кичуч 1.00
† Психольоґія, начерк науки про людську душу, нап. др. Іван Раковський, брош. 65, опр. ... 1.00
† Птичка-черворогорівка, і инші оповідання, нап. Хрістоф фон Шміц, пер. Волод. Держивура 10
† Рай і пекло, Мих. Драгоманова 40
† Рах